

**Pārskats par Vides konsultatīvās
padomes darbību
2017. gadā**

Valsts pārvaldē kopumā, tanī skaitā arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) viens no galvenajiem komunikācijas uzdevumiem ir viedokļu apmaiņa starp valsts pārvaldi un sabiedrību, veidojot dialogu un iesaistot sabiedrību lēmumu pieņemšanā. Biedrības un nodibinājumi izmantojot līdzdalības iespējas valsts pārvaldē iegūst un nodod savu pārstāvētos organizāciju viedokļus un ieceres lēmumu pieņēmējiem, tādējādi uzlabojot lēmumu kvalitāti. Atbilstoši sabiedrības interesēm **Vides konsultatīvā padome** sniedz vides un citām nozaru ministrijām priekšlikumus par normatīvo aktu projektiem un politikas plānošanas dokumentu projektiem, kas skar attiecīgās jomas politiku. Diskusijās par vides nozares politiku biedrības un nodibinājumi ir tās, kas var norādīt uz pastāvošajām problēmas un piedāvāt risinājumus - gan rakstiski, gan arī diskutējot ar politikas veidotājiem.

Vides konsultatīvā padome veicina sabiedrības līdzdalību vides aizsardzības politikas izstrādē un īstenošanā, informācijas apmaiņu starp valsts pārvaldes, pašvaldību institūcijām, citām vides institūcijām un fiziskajām, juridiskajām personām vides aizsardzības politikas ieviešanā.

Vides konsultatīvajā padomē darbojas aktīvākās 20 biedrības un nodibinājumi vides aizsardzības jomā. Padomē var līdzdarboties arī citas sastāvā neesošās organizācijas un iesaistīties viedokļa un pozīcijas sagatavošanā un sniegšanā.

Katru gadu janvārī VARAM tiek organizētas Vides konsultatīvās padomes vēlēšanas, kad tiek pārvēlēts padomes sastāvs. Padomes sastāvs tiek ievēlēts uz vienu gadu. Biedrības un nodibinājumi savus pieteikumus dalībai VKP vēlēšanās iesniedz līdz 10.janvārim.

Atbilstoši MK 2007.gada 27.marta noteikumiem Nr.209 "*Vides konsultatīvās padomes nolikums*" VKP sastāvā tiek ievēlētas ne vairāk kā 20 vides organizācijas.

VKP galvenie darbības principi:

1. Demokrātiskums - sēdes ir atklātas un tajās var piedalīties ikviens interesents, sēdes lēmumi lielākoties tiek pieņemti savstarpēji vides organizācijām vienojoties.
2. Notiek tieša sadarbība starp vides nevalstiskajām organizāciju un valsts pārvaldes institūcijām.
3. Padome darbojas pēc brīvprātības principa.
4. VKP ir spēcīgs sadarbības partneris un kalpo kā viens no valsts vides aizsardzības politikas pamata veidotājiem.

VKP darba uzdevumi:

1. Sadarbība starp sabiedrību un valsts pārvaldi ir viena no galvenajām pilsoniskās sabiedrības rīcības formām. Tā var efektīvi darboties visos politikas plānošanas posmos – dienaskārtības veidošanā, izstrādē.
2. Atbilstoši sabiedrības interesēm sniedz VARAM un citām nozaru ministrijām priekšlikumus par normatīvo aktu projektiem un politikas plānošanas dokumentu projektiem, kā arī ES tiesību aktu projektiem, kas skar vides aizsardzības politiku. Komentē un sniedz viedokļus
3. Informē sabiedrību par aktualitātēm vides jomā, ievietojot informāciju ministrijas mājas lapā.
4. Nodrošina pastāvīgu informācijas apmaiņu.

5. Regulāras tikšanās (sēdes vismaz reizi mēnesī, vai arī biežāk, vērtējot pēc nepieciešamības, kā arī piedalīties atsevišķās tematiskajās tikšanās ar VARAM un citu ministriju pārstāvjiem).
6. Vides aizsardzības viedokļa formulēšana un paušana (darba grupas, iesaistot vides ekspertus ārpus VKP) un pārstāvju deleģēšana darbam VARAM un citu ministriju un valsts institūciju darba grupās.

VKP darbības metodes:

1. Pastāvīga informācijas apmaiņa;
2. Tikšanās (sēdes katru mēnesi, seminārs uzsākot VKP darbu jaunā sastāvā, atsevišķas tematiskās tikšanās ar VARAM un citu ministriju, iestāžu pārstāvjiem);
3. Vides NVO viedokļa formulēšana un paušana (darba grupas, iesaistot vides ekspertus ārpus VKP) un pārstāvju deleģēšana darbam ministrijas un citu valsts institūciju darba grupās;

VKP 2017. gada sastāvs

Vides konsultatīvās padomes priekšsēdētājs:

Viesturs Ķerus, biedrība "Latvijas Ornitoloģijas biedrība";

Vides konsultatīvās padomes priekšsēdētājas vietniece:

Lelde Eņģele, nodibinājums „Latvijas Dabas fonds”;

Vides konsultatīvās padomes locekļi:

Alvis Birkovs, biedrība „Latvijas Makšķernieku asociācija”;

Andrejs Briedis, biedrība „Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija”;

Anītra Tooma, biedrība „Vides Vārds”;

Andis Mizišs, biedrība „Vides fakti”;

Antons Mikoss, biedrība „Latvijas Biškopības biedrība”;

Artūrs Jansons, biedrība „homo:ecos.”;

Edmunds Cepurītis, nodibinājums „Vides Izglītības fonds”;

Elīta Kalniņa, biedrība „Vides aizsardzības klubs”;

Klinta Priedenfelde, biedrība „Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija”;

Jānis Rozītis, nodibinājums „Pasaules Dabas fonds”;

Jana Simanovska, biedrība „Ekodizaina kompetences centrs”;

Jānis Brizga, biedrība „Zaļā brīvība”;

Jānis Sprūds, biedrība „Latvijas ezeri”;

Juris Jātņieks, nodibinājums „Teiču dabas fonds”;

Kristīna Veidemane, biedrība „Baltijas Vides forums”;

Līga Strazdiņa, biedrība „Latvijas Botāniķu biedrība”;

Selīna Vancāne, biedrība „Latvijas Zaļā kustība”;

Valts Vilmītis, biedrība „Latvijas Vides pārvaldības asociācija”;

Par paveikto 2017. gadā:

2017. gadā notikušas 12 sēdes. Sēdēs skatīti VARAM un citu institūciju izstrādātie normatīvie aktu projekti, politikas plānošanas dokumentu projekti, VKP rosinātās aktualitātes nozarē, kā arī vides aizsardzības problēmjautājumi tādās darbības jomās kā atkritumi, dabas, ūdeņu resursu aizsardzība.

Sēdēs skatītās tēmas un pārrunātie jautājumi:

- Tikšanās ar Kasparu Gerhardu vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru un ministrijas VSV vides aizsardzības jautājumos;
- Par situāciju Daugavas nēģu sakarā;
- Vides nodokļa sistēmas efektivitātes un turpmākās attīstības novērtējuma ziņojums;
- VPVB iesniegto IVN ziņojumu kvalitātes uzlabošana;
- Par aktualitātēm kūdras ieguves stratēģijas sakarā;
- Par Dabas liegumu „Vecdaugava” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
- Par grants karjeru Cēsu novadā;
- Par Vides politikas pamatnostādņu 2014.-2020.gadam vidusposma pārskata darba dokumentu;
- Par Slokas atkritumu problēmas virzību un kontekstu;
- Par nesakārtoto likumdošanu katastrofu gadījumos;
- Atkritumu rašanās novēršanas pamatprincipi;
- Augšdaugava un tās loki - UNESCO nominācijas gaita;
- Par VARAM padotībā esošo iestāžu reorganizāciju (Latvijas vides aizsardzības fonda administrācija un Vides pārraudzības valsts birojs);
- Par pašvaldību iesaistīšanos vides problēmu risināšanā;
- Par nodokļu sistēmas izmaiņām;
- Par sugu aizsardzības plāna izstrādi;
- Par aktuālajiem jautājumiem saistībā ar atkritumu apsaimniekošanu un kontroli, un par ražotāju atbildības sistēmu darbību;
- Par IVN likuma grozījumiem;
- Par vēja parku veidošanu valsts meža zemēs (vēja enerģijas izmantošanas sekmes un attīstības plāni, normatīvais regulējums, ietekme uz vidi);
- Par koku ciršanas noteikumiem;
- Informācija par Nord Stream 2 projekta pārrobežu ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu;
- Par kontroles jautājumiem un pesticīdu izmantošanu aizsargājamajās teritorijās;
- Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģiju līdz 2030. gadam;

Nosūtītās vēstules 2017. gadā:

1. Par atkritumu rašanās novēršanu un normatīvā regulējuma maiņu;
2. Par varavīksnes foreli un sugu introdukciju;
3. Par Latvijas Republikas nacionālo pozīciju par ES Kopējo lauksaimniecības politiku pēc 2020. gada;
4. Par valsts iekšējo ūdeņu un ūdens bioloģisko resursu pārvaldības problēmām
5. Ministru kabineta noteikumu projektu „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un tā piemērošanas kārtība”;
6. Par “Sugu un biotopu aizsardzības likuma” prasību neievērošanu;
7. Par nodokļu politikas pamatnostādņēm;
8. Atzinums par noteikumu projektu “Grozījumi Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumos Nr.421 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu””, (VSS-291);
9. Par noteikumu projektu “Grozījumi Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumos Nr.940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” (VSS – 311);
10. Par atbalstu biedrības “Drauga spārns” darbībai;
11. Par ūdeņu un ūdens bioloģisko resursu pārvaldības (tai skaitā – resursu izmantošanas kontroles) problēmām;

12. Par noteikumu projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumos Nr.421 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu"" (VSS-291) turpmāko virzību;
13. Par "Sugu un biotopu aizsardzības likuma" prasību neievērošanu";
14. Par CO₂ emisiju samazināšanu;
15. Par noteikumu projektu „Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumos Nr. 935 “Noteikumi par koku ciršanu mežā””;
16. Par Zemkopības ministrijas īstenoto politiku meža nozarē;
17. Par "Sugu un biotopu aizsardzības likuma" prasību neievērošanu";
18. Par aizliegumu izmantot pesticīdus ekoloģiski nozīmīgās platībās;
19. Atzinums par noteikumu projektu “Grozījumi Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumos Nr.935 “Noteikumi par koku ciršanu mežā””, VSS-651;
20. Par Vides politikas pamatnostādņu starpposma īstenošanas ziņojuma projektu;
21. Par likumprojektu „Grozījumi „Zvejniecības likumā”;
22. Atzinums par likumprojektu “Grozījumi likumā “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”” (VSS-1023);
23. Atzinums par noteikumu projektu “Noteikumi par atkritumu dalītu savākšanu, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un materiālu reģenerāciju” (VSS-1026);
24. Par velosatiksmes attīstības plānu;
25. Par depozīta ieviešanu dzērienu iepakojumiem

Aktīvākie VKP padomes vēstulju un atzinumu gatavotāji – Alvis Birkovs, Jānis Sprūds, Lelde Eņģele, Antons Mikoss, Jana Simanovska, Jānis Brizga.

Aktīvākie priekšlikumu un viedokļu sniedzēji 2017.gadā - Jānis Sprūds, Lelde Eņģele, Jānis Brizga, Viesturs Ķerus, Alvis Birkovs, Valts Vilnītis, Anitra Tooma, Elita Kalniņa.

2017. gada septembra sēdē piedalījās vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs. Sēdes laikā tika uzklauts ministra viedoklis par aktuālajiem jautājumiem saistībā ar atkritumu apsaimniekošanu un kontroli, kā arī ražotāju atbildības sistēmu darbību. Uz Vides konsultatīvās padomes sēdēm tika aicināta Valsts vides dienesta un Vides pārraudzības valsts biroja vadība, kā arī Latvijas Pašvaldību savienības vadība un pārstāvji, lai pārrunātu par pašvaldību iesaistīšanos vides problēmu risināšanā. Nodokļu jautājuma aktualizēšanas sakarā uz sēdi aicināti tika Finanšu ministrijas pārstāvji. Vairākkārtīgi uz sēdēm aicināta tika VARAM valsts sekretāra vietiece vides aizsardzības jautājumos, kā arī citi VARAM eksperti un vides aizsardzības speciālisti, lai uzklautu informāciju par Vides politikas pamatnostādņu 2014.-2020.gadam vidusposma pārskata darba dokumentu, atkritumu jomas aktualitātēm u.c.

Slokas atkritumu negadījuma un problēmas sakarā VKP sēdē piedalījās arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Ugunsdrošības uzraudzības pārvaldes priekšnieks un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Rīgas reģiona pārvaldes 4.daļas komandieris, kā arī Jūrmalas pilsētas domes Attīstības pārvaldes Vides nodaļas vadītājs.

2017.gadā vairākās sēdēs pārrunāti un diskutēti jautājumi par atkritumu problemātiku, nepilnībām likumdošanā, kā arī un pašvaldību atbildība tās nodrošināšanā.

Gada sākumā vienā no sēdēm tika aktualizēta informācija arī par VKP pārstāvju darbu un pārstāvniecību ministriju veidotajās Padomēs, darba grupās, komisijās.

Decembrī no vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra tika saņemts uzaicinājums tikties ar VKP pārstāvjiem, lai sniegtu ministrijas viedokli par Informatīvā ziņojuma par tiesiskā regulējuma izvērtējumu Baltijas valstīs un iespējām izdarīt grozījumus Latvijas normatīvajos aktos par iepakojumu depozīta sistēmas piemērošanu dzērienu iepakojumam izstrādi un

dokumenta turpmāko virzību, kā arī uzklautu VKP viedokli par depozīta sistēmas ieviešanu Latvijā.

2017.gadā izskatīšanai un komentāru sniegšanai Vides konsultatīvā padomei VARAM un Ekonomikas ministrija sūtījusi sekojošas ES pozīcijas un dokumentus:

1. Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regula par Enerģētikas savienības pārvaldību un rīcību klimata jomā;
2. Par Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Līgumslēdzēju pušu konferences 23. sesiju un Kioto protokola Līgumslēdzēju pušu sanāksmes 13. sesiju, Parīzes nolīguma Pušu sanāksmes 1. Sesijas 2.turpinājums, kā arī Pakļautās izpildinstitūcijas 47. sesiju, Zinātniskās un tehnoloģiskās konsultatīvās padomes 47. sesiju un Īpašās darba grupas par Parīzes nolīguma 1. sesijas 4. turpinājumu Bonnā, Vācijā, 2017. gada 6. novembrī – 17. novembrī;
3. Par Padomes secinājumiem par Eiropas Savienības prioritātēm Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides asamblejas 3.sesijā Nairobi, Kenijā 2017. gada 4. - 6. decembrī;
4. INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS par 2017. gada 13.oktobra Eiropas Savienības Vides ministru padomes sanāksmē izskatāmajiem jautājumiem;
5. Par ES Kopējās lauksaimniecības politiku pēc 2020.gada;
6. Priekšlikums par Eiropas parlamenta un padomes direktīva par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu (pārstrādāta redakcija);
7. Eiropas Savienības Padomes Secinājumu projekts par Eiropas Savienības Rīcības plānu dabai, cilvēkiem un ekonomikai;
8. Eiropas Parlamenta un Padomes regula ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK nolūkā saglabāt pašreizējo darbības jomas ierobežojumu attiecībā uz aviācijas darbības darbībām un sagatavoties globālā tirgus pasākuma ieviešanai no 2021.gada.

VKP pārstāvniecība un dalība darba grupās:

1. Līdzdalība Zaļā iepirkuma darba grupā;
2. Dalība ES fondu apakškomitejā un Uzraudzības komitejā ar balstiesībām ;
3. Dalība Zemes politikas pamatnostādņu izstrādes starpnozaru konsultatīvajā padomē;
4. likumprojekta “Grozījumi likumā “Par zemes dzīlēm” izstrādes darba grupā padome;
5. Atkritumu apsaimniekošanas darba grupa;
6. Projekta „Priekšnosacījumu izveide labākai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai Latvijā” jeb „Dabas skaitīšana” uzraudzības darba grupā;
7. Cilvēka biomonitoringa padome;
8. Ķīmisko vielu pārvaldība;

2017. gadā Zivju fonda (ZF) padomē maksšķerņieku intereses pārstāv LMA valdes loceklis Valērijs Gabrāns. Par savas līdzdarbības vadmotīviem padomes darbā tiek izvirzīta ilgtspējīga un videi draudzīga saimniekošana Latvijas dabīgos ūdeņos un akvakultūrās. Ar VKP un LMA centieniem tika mainīta ZF zivju resursu pavairošanas stratēģija ar mērķi novirzīt līdzekļus no mākslīgās zivju atražošanas uz dabīgo. 2017.gadā tika izmainīts ZF iesniegto projektu vērtēšanas kritērijs, izvirzot par prioritāri atbalstāmiem zivju dabīgo nārsta migrācijas ceļu un vietu atjaunošanas un saglabāšanas projektus. Tas nākotnē projektu pieteicējiem, galvenokārt pašvaldībām, kā visu bioloģisko resursu pārvaldītājiem savā administratīvajā teritorijā, dos impulsu pievērst šim ekoloģiski un arī saimnieciski lietderīgākam zivju atražošanas principam vairāk uzmanības.

VKP izaicinājumi 2018. gadā:

1. Turpināt uzturēt ideju un informēt valdību un sabiedrību, par to, ka nepieciešams sabalansēt vides aizsardzības un ekonomiskās un tautsaimniecības intereses, radīt līdzsvarotu, ilgtspējīgas attīstības principam atbilstošu kopējo valsts politiku.
2. Lai dažāda līmeņa nozaru plānošanas dokumentu sasaiste lielāko daļu nav tikai formāla rakstura, un dokumentu īstenošana, bet ir savstarpēji papildinoša, veicinot valsts ilgtermiņa attīstību mērķu sasniegšanā.